

Cuprins

Abrevieri	XVII
------------------------	-------------

Capitolul I. Societatea umană, statul, politica, morala.

Dreptul constituțional și instituțiile politice	1
Secțiunea 1. Societatea umană	1
Secțiunea a 2-a. Statul.....	2
Secțiunea a 3-a. Dreptul	3
Secțiunea a 4-a. Politica	5
Secțiunea a 5-a. Morala.....	6
Secțiunea a 6-a. Dreptul constituțional și instituțiile politice.....	7
§1. Noțiunea de „drept constituțional”	7
§2. Noțiunea de „instituții politice”	7
Anexă pedagogică	8

Capitolul II. Raporturile juridice de drept constituțional.

Subiectele raporturilor de drept constituțional.	
Specificul normelor de drept constituțional.....	14
Secțiunea 1. Identificarea raporturilor de drept constituțional.....	14
Secțiunea a 2-a. Subiectele raporturilor juridice de drept constituțional.....	16
§1. Poporul.....	17
§2. Statul	17
§3. Organele statului (autoritățile publice).....	17
§4. Partidele, formațiunile și alte organizații politice	18
§5. Persoanele fizice	18
Secțiunea a 3-a. Specificul normelor de drept constituțional....	19
Secțiunea a 4-a. Structura normei de drept constituțional.....	19
Anexă pedagogică	21

Capitolul III. Izvoarele dreptului constituțional. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept	29
Secțiunea 1. Aspecte introductive	29
Secțiunea a 2-a. Izvoarele dreptului constituțional	30
§1. Constituția și legile de revizuire a Constituției	30
§2. Legea.....	31
§3. Regulamentele Camerelor Parlamentului.....	31
§4. Ordonanțele Guvernului.....	31
§5. Tratatul internațional.....	31
Secțiunea a 3-a. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept	33
Anexă pedagogică	34
Capitolul IV. Teoria Constituției.....	40
Secțiunea 1. Noțiunea de constituție	40
Secțiunea a 2-a. Apariția constituției. Momentul și cauzele apariției constituției	42
Anexă pedagogică	45
Capitolul V. Adoptarea, modificarea, suspendarea și abrogarea Constituției.....	47
Secțiunea 1. Adoptarea Constituției.....	47
Secțiunea a 2-a. Clasificarea constituțiilor în funcție de modurile de adoptare.....	48
§1. Constituția acordată.....	48
§2. Statutul (constituția plebiscitară).....	48
§3. Constituția pact	48
§4. Constituția convenție.....	49
§5. Constituția parlamentară	49
Secțiunea a 3-a. Modificarea constituției	50
Secțiunea a 4-a. Suspendarea și abrogarea Constituției	52
Anexă pedagogică	52
Capitolul VI. Conținutul normativ al Constituției. Supremația Constituției.....	58
Secțiunea 1. Conținutul normativ al Constituției	58
Secțiunea a 2-a. Supremația constituției	59

Secțiunea a 3-a. Consecințele juridice ale supremației constituției.....	60
Secțiunea a 4-a. Garanțiile juridice ale supremației constituției.....	61
§1. Controlul general al aplicării constituției	61
§2. Controlul constituționalității legilor	62
Anexă pedagogică	62
Capitolul VII. Controlul constituționalității legilor.	
Teoria generală.....	65
Secțiunea 1. Noțiunea și definiția controlului constituționalității legilor	65
Secțiunea a 2-a. Obiectul controlului constituționalității legilor.....	65
Secțiunea a 3-a. Funcțiile controlului constituționalității legilor.....	66
Secțiunea a 4-a. Clasificarea controlului constituționalității legilor.....	66
Secțiunea a 5-a. Constituționalizarea dreptului, consecință a controlului constituționalității legilor.....	70
Anexă pedagogică	71
Capitolul VIII. Cetățenia română. Noțiune, natură juridică, principii.....	78
Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie.....	78
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a cetățeniei	79
Secțiunea a 3-a. Regimul juridic al cetățeniei române	80
Anexă pedagogică	81
Capitolul IX. Dobândirea, pierderea și dovada cetățeniei.....	83
Secțiunea 1. Moduri de dobândire a cetățeniei române	83
§1. Dobândirea cetățenie române prin naștere	84
§2. Dobândirea cetățeniei române prin adopție.....	84
§3. Dobândirea (acordarea) cetățeniei române la cerere	84
§4. Dobândirea cetățeniei române prin repatriere	85
§5. Cetățenia copilului găsit pe teritoriul României.....	87
§6. Jurământul de credință față de România.	
Efecte juridice	87

Secțiunea a 2-a. Moduri de pierdere a cetățeniei române.....	88
§1. Retragerea cetățeniei române	88
§2. Renunțarea la cetățenia română	88
§3. Alte cazuri de pierdere a cetățeniei române	89
Secțiunea a 3-a. Alte reglementări referitoare la cetățenia română	89
§1. Dovada cetățeniei române	89
§2. Cetățenia de onoare	90
§3. Dubla cetățenie.....	90
§4. Străinii și apatrizii	91
§5. Autoritatea Națională pentru Cetățenie	91
Anexă pedagogică	91
Capitolul X. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale	97
Secțiunea 1. Noțiunea de drepturi și îndatoriri fundamentale ale cetățenilor.....	97
§1. Apariția, afirmarea și evoluția drepturilor omului.....	97
§2. Consacrarea drepturilor fundamentale	98
§3. Definiția drepturilor fundamentale.....	98
§4. Precizări terminologice	99
Secțiunea a 2-a. Sfera drepturilor omului și cetățeanului.....	100
Secțiunea a 3-a. Noțiunea de îndatoriri fundamentale	101
Secțiunea a 4-a. Natura juridică a drepturilor fundamentale..	102
Secțiunea a 5-a. Corelația dintre reglementările interne și cele internaționale cu privire la drepturile fundamentale.....	103
Anexă pedagogică	105
Capitolul XI. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale. Principiile generale	110
Secțiunea 1. Criterii de clasificare	110
Secțiunea a 2-a. Principiile generale ale drepturilor fundamentale.....	112
§1. Universalitatea drepturilor [art. 15 alin. (1) din Constituție].....	112
§2. Neretroactivitatea legii [art. 15 alin. (2) din Constituție].....	113
§3. Egalitatea în drepturi a cetățenilor [art. 16 alin. (1) din Constituție]	114

§4. Protecția cetățenilor români în străinătate și obligațiile lor (art. 17 din Constituție).....	114
§5. Cetățenii străini și apatrizii (art. 18 din Constituție)	115
§6. Cetățenii români nu pot fi extrădați sau expulzați din România (art. 19 din Constituție).....	115
§7. Prioritatea reglementărilor internaționale (art. 20 din Constituție)	116
§8. Principiul liberului acces la justiție (art. 21 din Constituție)	117
§9. Caracterul de excepție al restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53 din Constituție)	118
§10. Funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate de persoane care au cetățenia română și domiciliul în țară [art. 16 alin. (3) din Constituție]	118
Anexă pedagogică	119

Capitolul XII. Inviolabilitățile. Drepturile

social-economice și culturale 126

Secțiunea 1. Inviolabilitățile 126

§1. Dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituție)	126
§2. Libertatea individuală (art. 23 din Constituție)	127
§3. Dreptul la apărare (art. 24 din Constituție)	129
§4. Dreptul la liberă circulație (art. 25 din Constituție)	129
§5. Dreptul la ocrotirea vieții intime, familiale și private [art. 26 alin. (1) din Constituție].....	130
§6. Dreptul persoanei de a dispune de ea însăși [art. 26 alin. (2) din Constituție]	130
§7. Inviolabilitatea domiciliului (art. 27 din Constituție)....	131

Secțiunea a 2-a. Drepturile și libertățile sociale-economice și culturale..... 132

§1. Dreptul la învățătură (art. 32 din Constituție)	132
§2. Accesul la cultură (art. 33 din Constituție)	133
§3. Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție)	134
§4. Dreptul la un mediu înconjurător sănătos (art. 35 din Constituție)	134

§5. Dreptul la muncă și la protecția socială a muncii (art. 41 din Constituție).....	135
§6. Dreptul la grevă (art. 43 din Constituție)	136
§7. Dreptul de proprietate privată (art. 44 din Constituție)	137
§8. Dreptul de moștenire (art. 46 din Constituție).....	138
§9. Libertatea economică (art. 45 din Constituție).....	138
§10. Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47 din Constituție)	138
§11. Dreptul la căsătorie (art. 48 din Constituție).....	138
§12. Dreptul copiilor și tinerilor la protecție socială (art. 49 din Constituție).....	139
§13. Dreptul persoanelor cu handicap la protecție socială (art. 50 din Constituție).....	140
§14. Drepturile și libertățile exclusiv politice	140
Anexă pedagogică	140

Capitolul XIII. Drepturile și libertățile social-politice.....145

§1. Libertatea conștiinței (art. 29 din Constituție)	145
§2. Libertatea de exprimare (art. 30 din Constituție)	146
§3. Dreptul la informație (art. 31 din Constituție).....	148
§4. Libertatea întrunirilor (art. 39 din Constituție).....	149
§5. Dreptul de asociere (art. 40 din Constituție)	150
§6. Secretul corespondenței (art. 28 din Constituție).....	152
Anexă pedagogică	154

Capitolul XIV. Drepturile garanții. Îndatoririle

fundamentale	159
Secțiunea 1. Drepturile garanții.....	159
§1 Dreptul de petiționare (art. 51 din Constituție)	159
§2. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție).....	160
Secțiunea a 2-a. Îndatoririle fundamentale.....	161
§1. Îndatorirea de fidelitate față de țară (art. 54 din Constituție).....	161
§2. Îndatorirea de apărare a patriei (art. 55 din Constituție).....	161
§3. Îndatorirea cetățenilor de a contribui la cheltuielile publice (art. 56 din Constituție)	162

§4. Îndatorirea de exercitare cu bună-credință a drepturilor și libertăților și de a respecta drepturile și libertățile celorlalți (art. 56 din Constituție).....	163
Anexă pedagogică.....	164
Capitolul XV. Teoria puterii. Trăsăturile puterii statale. Organizarea statală a puterii. Separația și echilibrul puterilor în stat.....	167
Secțiunea 1. Popor, națiune, putere de stat, puteri publice.	
Relațiile dintre acestea.....	167
§1. Noțiunea de „putere”.....	167
§2. Noțiunea de „stat”.....	167
§3. Relația putere politică – putere de stat.....	168
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile generale ale puterii organizate statal. Deosebiri față de alte puteri.....	169
§1. Caracterul de putere.....	169
§2. Caracterul social al puterii statale.....	169
§3. Puterea de stat este o putere de constrângere.....	169
§4. Puterea de stat este puterea de a exprima și realiza voința guvernanților ca voință general-obligatorie.....	170
§5. Caracterul organizat al puterii statale.....	170
§6. Suveranitatea puterii de stat.....	170
Secțiunea a 3-a. Separația, echilibrul și colaborarea puterilor.....	170
§1. Prezentarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat.....	170
§2. Raporturile dintre puterea legislativă și cea executivă.....	172
§3. Raporturile dintre puterea legislativă și cea judecătorească.....	173
Anexă pedagogică.....	174
Capitolul XVI. Partidele politice.....	179
Secțiunea 1. Definirea partidelor politice.....	179
Secțiunea a 2-a. Partidele politice în România.....	180
§1. Definiție.....	180
§2. Scopul partidelor politice.....	180
§3. Interdicții constituționale și legale.....	180
§4. Membrii de partid.....	181

§5. Organizarea partidelor politice.....	182
§6. Înregistrarea partidelor politice.....	182
§7. Asocierea partidelor politice	183
§8. Încetarea activității partidelor politice.....	183
Secțiunea a 3-a. Categoriile și variante de partide politice	184
Anexă pedagogică	187
Capitolul XVII. Teoria statului.....	193
Secțiunea 1. Definiția statului și evoluția istorică	193
Secțiunea a 2-a. Etapele formării statului	194
§1. Statul feudal	194
§2. Statul absolutist.....	194
§3. Statul de drept și național.....	195
§4. Statul de drept și social	195
Secțiunea a 3-a. Legitimitatea și funcțiile statului	195
Secțiunea a 4-a. Elementele statului.....	197
§1. Populația	197
§2. Teritoriul	198
§3. Suveranitatea.....	198
Anexă pedagogică	199
Capitolul XVIII. Forma de guvernământ.	
Structura de stat.....	204
Secțiunea 1. Forma de guvernământ	204
§1. Monarhia	204
§2. Republica	205
Secțiunea a 2-a. Structura de stat	205
§1. Statul unitar (sau simplu)	205
§2. Statul federativ (compus sau unional).....	205
Secțiunea a 3-a. Asociațiile de state.....	206
§1. Uniunea personală.....	206
§2. Uniunea reală	206
§3. Confederația de state	206
Anexă pedagogică	207
Capitolul XIX. Caracterele statului român. Organizarea administrativ-teritorială a României.....	211
Secțiunea 1. Caracterele statului român	211

§1. România este stat național, unitar și indivizibil	211
§2. România este stat suveran și independent	212
§2. România este stat de drept, democratic și social	212
Secțiunea a 2-a. Organizarea administrativ-teritorială	
a României	213
Anexă pedagogică	214
Capitolul XX. Sistemul electoral (I). Drepturile electorale.	
Scrutinul	218
Secțiunea 1. Dreptul de vot	220
§1. Universalitatea votului	220
§2. Egalitatea votului	221
§3. Votul direct	222
§4. Secretul votului	222
§5. Votul liber exprimat	222
Secțiunea a 2-a. Dreptul de a fi ales	222
Secțiunea a 3-a. Scrutinul	223
Anexă pedagogică	224
Capitolul XXI. Sistemul electoral (II). Organizarea	
alegerilor. Desfășurarea votării. Stabilirea	
rezultatelor. Referendumul	229
Secțiunea 1. Organizarea alegerilor	229
§1. Stabilirea datei alegerilor	229
§2. Stabilirea numărului, delimitarea și numerotarea	
circumscripțiilor electorale	230
§3. Întocmirea listelor de alegători și a cărților	
de alegători	230
§4. Birourile și oficiile electorale	230
§5. Secțiile de votare	233
§6. Propunerea candidaturilor	233
§6. Buletinele de vot. Semnele electorale. Ștampilele	
electorale	233
§7. Campania electorală	234
Secțiunea a 2-a. Desfășurarea votării	235
Secțiunea a 3-a. Stabilirea rezultatului votării. Atribuirea	
mandatelor	235
§1. Stabilirea rezultatului votării la secția de votare	235

§2. Rolul Biroului Electoral Central și al biroului electoral de circumscripție în stabilirea rezultatelor votării	236
§3. Atribuirea mandatelor	236
Secțiunea a 4-a. Exercițarea democrației semi-directe.	
Referendumul.....	237
§1. Inițiativa populară	238
§2. Tipuri de referendum	238
§3. Consacrarea referendumului în Constituția României	239
Anexă pedagogică	240
Capitolul XXII. Parlamentul (I). Funcții. Structură.....	243
Secțiunea 1. Funcțiile Parlamentului.....	243
§1. Clasificarea funcțiilor.....	244
Secțiunea a 2-a. Structura Parlamentului	249
Anexă pedagogică	250
Capitolul XXIII. Parlamentul (II). Organizarea și funcționarea. Deputații și senatorii.....	255
Secțiunea 1. Grupurile politice parlamentare.....	255
Secțiunea a 2-a. Opoziția parlamentară.....	256
Secțiunea a 3-a. Birourile și comitetele.....	256
Secțiunea a 4-a. Comisiile parlamentare	258
Secțiunea a 5-a. Funcționarea Parlamentului	259
§1. Mandatul sau legislatura	259
§2. Sesiunea	259
§4. Sistemul de vot.....	261
Secțiunea a 6-a. Deputații și senatorii	261
§1. Membrii parlamentului	261
§2. Drepturi și obligații	261
§3. Incompatibilități și imunități	262
§4. Răspundere și sancțiuni.....	262
Anexă pedagogică	263
Capitolul XXIV. Parlamentul (III). Actele Parlamentului.	
Legea – concept și procedură	268
Secțiunea 1. Legea, ca act juridic al Parlamentului.....	268
§1. Concept	268

§2. Clasificare	268
§3. Supremația legii	269
§4. Elaborarea legii. Etape	269
Secțiunea a 2-a. Alte acte ale Parlamentului	271
§1. Regulamentele parlamentare	271
§2. Hotărârea ca act juridic al parlamentului	271
§3. Moțiunile	271
§4. Actele structurilor parlamentare	272
Anexă pedagogică	272
Capitolul XXV. Puterea executivă.....	282
Secțiunea 1. Precizări terminologice	282
Secțiunea a 2-a. Structura executivului	282
Secțiunea a 3-a. Raporturile legislativ-executiv	284
§1. Rolul legislativului în formarea executivului	284
§2. Raporturile executiv-legislativ în legătură cu activitatea acestora	284
Anexă pedagogică	285
Capitolul XXVI. Instituția șefului de stat	289
Secțiunea 1. Considerații generale	289
Secțiunea a 2-a. Evoluția instituției șefului de stat în România	290
Secțiunea a 3-a. Rolul, funcțiile și atribuțiile Șefului de stat în alte sisteme constituționale	290
Secțiunea a 4-a. Desemnarea Șefului de stat	291
Secțiunea a 5-a. Durata mandatului Șefului de stat. Numărul mandatelor	292
Secțiunea a 6-a. Răspunderea Șefului de stat	292
Secțiunea a 7-a. Actele Șefului de stat	293
Anexă pedagogică	294
Capitolul XXVII. Curtea Constituțională a României	299
Secțiunea 1. Controlul constituționalității legilor în România	299
§1. Caracterizarea Curții Constituționale	299
§2. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale	299

Secțiunea a 2-a. Actele supuse controlului de constituționalitate	301
§1. Legile	301
§2. Tratatetele internaționale și a alte acorduri internaționale	301
§3. Inițiativele de revizuire a Constituției	301
§4. Regulamentele Parlamentului, hotărârile plenului Camerei Deputaților, hotărârile plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului.....	302
§5. Ordonanțele Guvernului, simple sau de urgență	302
§6. Inițiativele legislative populare	302
Secțiunea a 3-a. Alte atribuții ale Curții Constituționale.....	303
Secțiunea a 4-a. Procedura în fața Curții Constituționale	304
Secțiunea a 5-a. Actele Curții Constituționale și efectele juridice ale acestora.....	305
Anexă pedagogică	306
Capitolul XXVIII. Autoritatea judecătorească	311
Secțiunea 1. Considerații generale și terminologie	311
Secțiunea a 2-a. Principiile fundamentale potrivit cărora se realizează justiția	312
Secțiunea a 2-a. Organele autorității judecătorești	314
Secțiunea a 3-a. Raporturile autorității judecătorești cu legislativul și executivul	315
Anexă pedagogică	316
Bibliografie	321